

**SVETSKI DAN
BORBE PROTIV DEČIJEG RADA
12. JUN 2012.**

ISPRV je reprezentativni sindikat osnovan za teritoriju AP Vojvodine. NSPRV je osnivač i kolektivni član Sindikata radnika u prosveti Srbije (Srps), reprezentativnog sindikata na nacionalnom nivou i osnivač i član Nezavisnog sindikata javnih službi (NSJS).

Programski ciljevi i zadaci Sindikata su:

prvenstveno ostvarivanje boljeg materijalnog i socijalnog položaja zaposlenih u osnovnim, srednjim, visokim školama i fakultetima, kao i drugim srodnim ustanovama; predškolskim ustanovama, domovima učenika, studentskim domovima i institutima

ostvarivanje što boljeg i sigurnijeg pravnog položaja članstva, njihova potpuna pravna zaštita i ostvarivanje što većeg i kvalitetnijeg učešća zaposlenih u rukovođenju i upravljanju u školama i drugim srodnim ustanovama, kolektivnim pregovaranjem i zaključivanjem kolektivnih ugovora

ostvarivanje što boljih uslova rada i izvođenja nastave primereno najsavremenijim evropskim i svetskim standardima i iskustvima i samim tim podizanje kvaliteta nastave, obrazovanja i vaspitanja

zalaganje za stvaranje uslova za neometani rad Sindikata u školama i srodnim ustanovama i zakonsko sankcionisanje sprečavanja sindikalnog organizovanja zaposlenih

zalaganje za obavezno i aktivno učešće Sindikata u svakoj reformi školskog sistema priznavanje tarifnog suvereniteta Sindikata povećanje broja članova Sindikata.

**“Ljudsko pravo i socijalna pravda -
okončajmo dečiji rad!”**

NSPRV
NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH
RADNIKA VOJVODINE

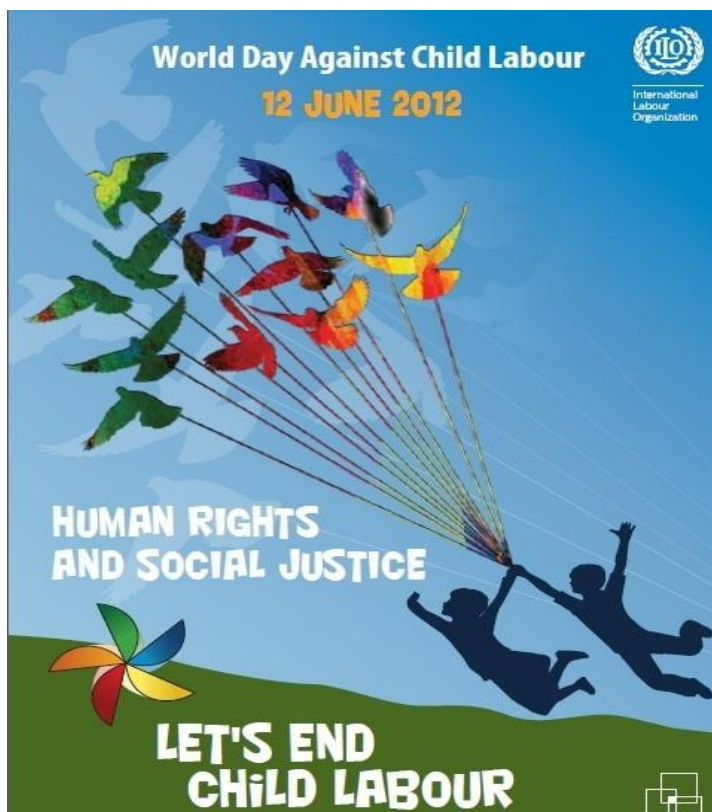
Novi Sad, Trg Slobode 3, PC “Apolo” C10
Tel/faks: 021/6616-886, 021/6616-885

Sombor, Trg Svetog Trojstva 1/16
Tel/faks: 025/420-093, 025/27-524

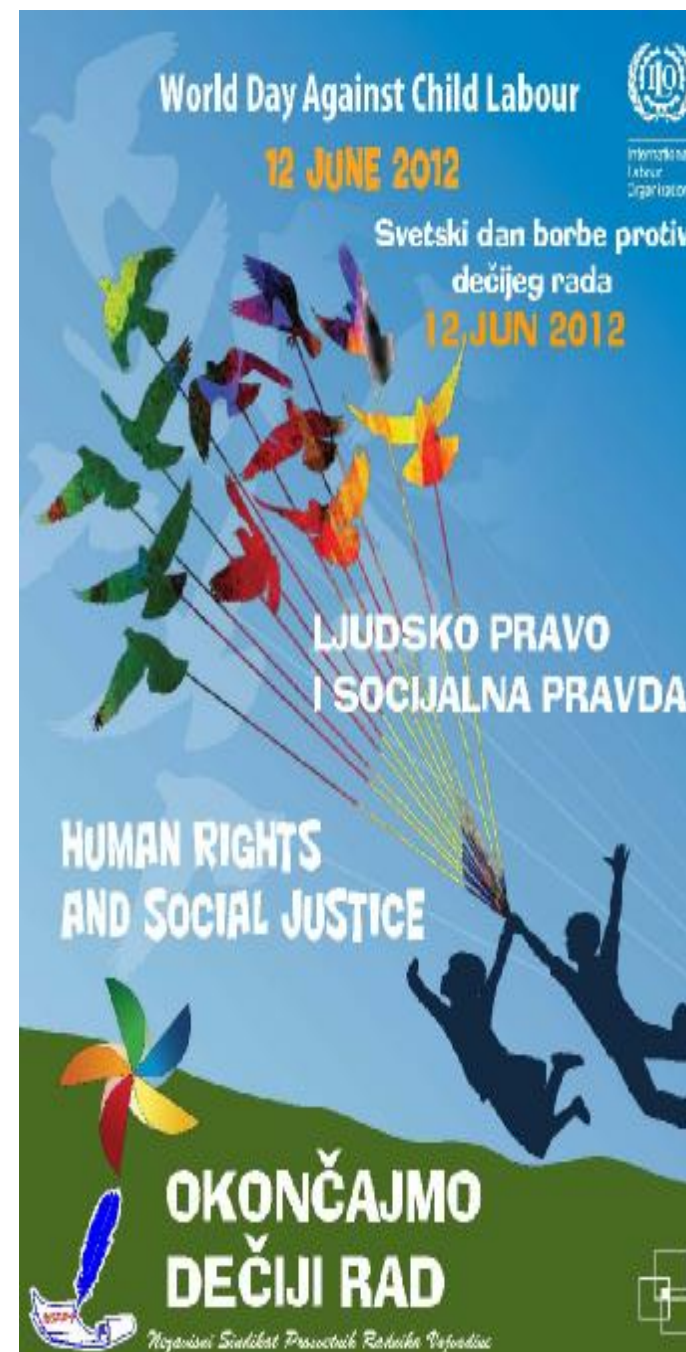
Zrenjanin, Trg Aleksandra I Karađorđevića 6
Tel/faks: 023/515-757

e-mail:
sindiso@sbb.rs
nsprv@open.telekom.rs
nsprv.zr@open.telekom.rs

www.nsprv.org

NSPRV
NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH
RADNIKA VOJVODINE

Akcije Svetskog dana borbe za eliminisanje dečijeg rada 2012. će podsetiti na prava sve dece na zaštitu od prinudnog rada i od drugih kršenja osnovnih ljudskih prava. MOR je 2010. godine prihvatila Plan za postizanje eliminacije najgorih oblika dečijeg rada do 2016, koji je naglasio da je rad dece prepreka za prava deteta i barijera za razvoj. Svetski dan 2012 će istaći aktivnosti koje treba preduzeti da bi Globalni akcioni plan i Plan za postizanje eliminaciju najgorih oblika dečijeg rada postali stvarnost.

Konvencije MOR-a nastoje da zaštite decu od izloženosti dečijem radu. Zajedno sa drugim međunarodnim instrumentima koji se odnose na dečija, radnička i ljudska prava pružaju važan okvir za zakonodavstvo koje ustanovljava nacionalni parlament. Kako god, procena MOR je da je 215 miliona dece trenutno uključeno u rad. I da više od polovine radi najgore poslove.

Deca bi trebalo da se školuju i stiču veštine koje ih pripremaju za pristojan posao kad odrastu. Prevremeni ulazak na tržište rada odvlači decu iz obrazovnog sistema i obuke koja im je potrebna za pristojan posao kad odrastu, i koja bi im omogućila da se oni sami i njihove porodice izvuku iz kruga siromaštva. U najgorem obliku, deca radnici su izložena fizičkim, psihološkim ili moralnim patnjama koje mogu da prouzrokuju dugotrajne posledice.

Na Svetski dan pozivamo se na:

- **Univerzalnu ratifikaciju konvencija MOR-a o dečijem radu (i svih ključnih konvencija MOR-a).**
- **Nacionalne politike i programe kako bi obezbedili efikasni napredak u eliminisanju dečijeg rada.**
- **Akciju za izgradnju svetskog pokreta protiv dečijeg rada.**

Standardi MOR o pravima na radu

Principi i prava utvrđeni u osam osnovnih konvencija MOR se takođe smatraju ljudskim pravima koja su zahtevana od svih zemlja članica MOR-a da se poštuju, unapređuju i realizuju. "Osnovna načela i prava na rad", sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje, ukidanje prinudnog ili obaveznog rada, ukidanje dečijeg rada, kao i eliminisanje diskriminacije u pogledu zapošljavanja i zanimanja. Četiri kategorije prava se međusobno prepliću: eliminacija dečijeg rada će se postići mnogo brže i efikasnije kada se druga prava takođe poštuju. MOR (ILO-IPEC) će za Svetski dan pripremiti poseban izveštaj o stanju dečijih prava sa naglašenom vezom između dečijeg rada i drugih osnovnih radničkih prava. On će se zasnivati uglavnom na MOR-ovom dopunjenom Izveštaju za 2012. o osnovnim pravima i članu 19. Istraživanja o osnovnim pravima, o njima će se raspravljati na Međunarodnoj konferenciji rada u junu 2012.

Što se tiče dečijeg rada, Konvencija MOR-a o minimalnoj starosti, 1973 (br. 138) zahteva od država da preciziraju u zakonu da minimalna starosna granica za zaposlenje ne bude ispod starosti završetka obaveznog školovanja, a koji u svakom slučaju, ne bi trebalo da bude manja od 15 godina.

Zemlje članica čija ekonomija i obrazovne ustanove su nedovoljno razvijene mogu se pod određenim uslovima u početku određivanja minimalnog starosnog doba opredeliti za 14 godina.

Konvencija MOR-a o najgorim oblicima dečijeg rada, 1999 (br. 182) poziva na "hitne i efikasne mere kako bi obezbedile zabranu najgorih oblika dečijeg rada, urgentno". Najteži oblici su:

- svi oblici ropstva ili prakse slične ropstvu (prodaja i trgovina decom, dužničko ropstvo, prinudni rad, kao i prisilno ili prinudno regrutovanje dece za sudelovanje u oružanom sukobu
- upotreba, kupovina i prodaja ili navođenje deteta za prostituciju, za proizvodnju pornografije ili za pornografske predstave
- upotreba, kupovina i prodaja ili nuđenje deteta za nezakonite aktivnosti, posebno u proizvodnji i trgovini drogama, na način definisan u relevantnim međunarodnim ugovorima
- rad koji, po svojoj prirodi ili okolnostima u kojima se odvija, šteti zdravlju, bezbednosti ili moralu dece

Drugi ključni međunarodni standardi i deklaracije

Tokom godina, rast svesti o potrebi da se osigura da deca dobiju potrebno obrazovanje i zaštitu je podstakao razvoj više tela za međunarodne standarde kako bi se pomoglo vladama u donošenju uputstava za domaće zakone.

Ujedinjene nacije Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima ističu pravo na obrazovanje, navodi se da "Svako ima pravo na obrazovanje. Obrazovanje treba da bude besplatno bar u osnovnim školama i na osnovnim nivoima. Osnovno obrazovanje trebalo bi da je obavezno. Tehnička i stručna nastava treba da bude opšte dostupna..."

Uskoro će biti ratifikovana univerzalna Konvencija UN o pravima deteta. Konvencija navodi da deca imaju pravo da budu zaštićena od obavljanja bilo kog posla koji bi mogao da bude opasan ili bi ometao školovanje deteta ili bi bio štetan po zdravlje deteta ili njegov fizički, mentalni, duhovni, moralni ili društveni razvoj. Takođe se navodi da bi trebalo da bude osnovno obrazovanje obavezno i besplatno za sve i da podstiče razvoj različitih oblika srednjeg obrazovanja na raspolaganju koje će biti dostupno svakom detetu. Generalna skupština Ujedinjenih nacija je usvojila i dva opciona protokola Konvencije da se poveća zaštita dece od učešća u oružanim sukobima i od seksualnog iskorišćavanja.

Značaj zaštite osnovnih principa i prava na poslu tokom tekuće globalne finansijske krize i krize radnih mesta ogleđa se na samitu G20 održanom u novembru 2011 koji podstiču MOR da nastavi promovisanje ratifikacije i implementacije osnovnih konvencija koje obezbeđuju osnovne principe i prava na poslu.

Ratifikacija i primena Konvencije MOR o radu dece

Iako je Konvencija MOR-a o radu dece među najšire ratifikovanim konvencijama MOR-a postoji potreba da zemlje koje još nisu ratifikovale Konvenciju to i urade, i da obezbede njihovo efikasno sprovođenje.

Na ovogodišnji Svetski dan, MOR poziva sve vlade koje to nisu uradile da ratifikuju i implementiraju konvencije.

Nacionalne politike i programi

Konvencija MOR broj 182 zahteva da svaka država članica koja ratifikuje Konvenciju dizajnira i sprovodi programe akcije za eliminisanje, kao prioritet, najgorih oblika dečijeg rada. Mnoge zemlje su sada ustanovile Nacionalne akcijske planove koji obezbeđuju okvir za takve napore. Međutim, mnoge druge zemlje tek treba da to učine, a zemlje koje su ustanovile planove treba da prate i ocenjuju njihovu efikasnost. Ako je cilj eliminisanje najgorih oblika dečijeg rada do 2016, hitna akcija je sada potrebna!

Svetski pokret protiv rada dece

Iako vlade moraju da preuzmu vodeću ulogu u borbi protiv dečijeg rada, standardi MOR-a naglašavaju presudnu ulogu poslodavaca i sindikata u postavljanju i sprovođenju akcionih programa. Mnoge organizacije civilnog društva su takođe blisko uključene u naporima da se pozabave problemom dečijeg rada. Izgradnja svetskog pokreta protiv dečijeg rada na globalnom, nacionalnom i lokalnom nivou i dalje ostaje prioritet.

Pridružite nam se 12. juna!

Svetski dan borbe protiv dečijeg rada promovise svest i delovanje da se uhvatimo u koštac sa problemom eliminacije dečijeg rada. Podrška za Svetski dan raste svake godine, stoga, sa pravom, u 2012 očekujemo Svetski dan koji će još jednom biti opšte podržan.

- Želimo da vi i vaša organizacija budete deo Svetskog dana 2012.
- Pridružite se i dajte glas svetskom pokretu protiv rada dece.
- Za više informacija kontaktirajte ipec@ilo.org ili nsprv.org/rs

Najnovije procene ukazuju da je 127 miliona dečaka i 88 miliona devojaka uključeno u dečiji rad, a 74 miliona dečaka i 41 miliona devojaka je angažovano u najgorim oblicima rada. Nacionalni zakoni ili propisi mogu dozvoliti zapošljavanje dece stare 13-15 godina na radovima koji ne idu na štetu škole, niti su štetni po zdravlje deteta ili po njegov razvoj. Deca uzrasta 12-14 godina mogu se radno angažovati aplicirajući za rad u zemljama koje su odredile kao minimum za otpočinjanje sa radom starosno doba od 14 godina.